

Powiatowy Urząd Pracy
w Jarosławiu

Załącznik do Powiatowej Strategii
Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Powiecie Jarosławskim
na lata 2023 - 2030

Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu jarosławskiego na lata 2023-2030

Spis treści

I Wstęp	3
II Charakterystyka powiatu jarosławskiego	4
III Analiza rynku pracy	7
1. Stopa bezrobocia w powiecie jarosławskim	7
2. Stan i struktura osób bezrobotnych w powiecie jarosławskim.....	8
3. Struktura bezrobotnych wg wieku	9
4. Struktura bezrobotnych wg stażu pracy	10
5. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia	10
6. Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy	11
7. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy	11
8. Bezrobotni z orzeczeniem niepełnosprawności.....	13
9. Napływ i odpływ osób bezrobotnych.....	15
III Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej (ofert pracy)	16
IV Działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych	18
V Krajowy Fundusz Szkoleniowy jako forma wsparcia pracodawcy i pracowników	19
VI Wydatki na realizację programów i projektów	20
VII Cele działań Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu na lata 2023-2030	21
1. Wzmacnianie usług pośrednictwa pracy dla bezrobotnych, poszukujących pracy i pracodawców.....	22
2. Wzmacnianie poradnictwa zawodowego	23
3. Wzmacnianie kwalifikacji i kompetencji bezrobotnych oraz poszukujących pracy.....	23
4. Inicjowanie i udział w programach oraz projektach wspierających obniżenie bezrobocia	23
5. Wzmacnianie zatrudnienia	24
6. Wspieranie kwalifikacji zawodowych i kompetencji pracodawców i ich pracowników .	24
7. Wzmacnianie współpracy pomiędzy podmiotami rynku pracy	25
8. Ułatwianie zatrudniania cudzoziemców	25
9. Wspieranie nowych inicjatyw lokalnej przedsiębiorczości, inicjowanie i udział w programach oraz projektach wspierających lokalną przedsiębiorczość	26
10. Wzmacnianie zasobów kadrowych oraz wspieranie rozwoju kompetencji pracowników.....	26

I Wstęp

Misją Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu jest działanie w sposób skuteczny i efektywny w celu pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskiwaniu odpowiednich pracowników – Profesjonalny Urząd Pracy.

„Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu jarosławskiego” na lata 2023-2030 został opracowany na podstawie art. 9, ust 1 Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, który stanowi: „Do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy należy opracowanie i realizacja programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy stanowiącego część powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, o której mowa w odrębnych przepisach”.

„Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu jarosławskiego” na lata 2023-2030 określa cele i zadania w zakresie aktywizacji i podtrzymywania zdolności pracy osób bezrobotnych. Jednostką organizacyjną powiatu jarosławskiego odpowiedzialną za realizację polityki rynku pracy jest Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu, który opracował niniejszy Program. Istotą dokumentu jest wyznaczenie celów głównych i szczegółowych, na których realizacji będzie się opierała działalność urzędu przez najbliższe lata.

Zadania „Programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu jarosławskiego” mieszczą się w obszarach strategicznych „Zwiększenie poziomu zatrudnienia” oraz „Wspieranie i rozwój lokalnej przedsiębiorczości” zawartych w Strategii rozwoju Powiatu Jarosławskiego na lata 2021-2030.

Niniejszy Program poprzez wdrożenie wskazanych w nim działań przyczyni się do realizacji celów określonych w „Krajowym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2023”, którego celem głównym jest wzrost aktywności zawodowej i wzrost zatrudnienia. Realizacja zaplanowanych zadań przyczyni się także do osiągnięcia celów „Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2023 rok”, w szczególności głównego, tj. realizacja regionalnej polityki w zakresie wzrostu aktywności zawodowej i zatrudnienia w województwie podkarpackim.

II Charakterystyka powiatu jarosławskiego

Powiat jarosławski położony jest w południowo-wschodniej Polsce, w województwie podkarpackim. Wschodnia granica powiatu pokrywa się na długości około 7 km z granicą polsko-ukraińską, na tym odcinku znajduje się drogowe przejście graniczne Korczowa-Krakowiec. Przez powiat jarosławski przebiega autostrada A4 łącząca dwie granice – z Niemcami i Ukrainą. W sąsiedztwie powiatu jarosławskiego znajdują się: powiat przeworski, powiat przemyski ziemski i powiat lubaczowski. Obszar powiatu obejmuje 1029 km² i stanowi 5,8% powierzchni województwa podkarpackiego (17845 km²) oraz 0,3% powierzchni Polski (312720 km²). Terytorialnie powiat jarosławski podzielony jest na 11 jednostek, w tym dwie gminy miejskie: Jarosław i Radymno, jedną gminę miejsko-wiejską Pruchnik oraz osiem gmin wiejskich: Chłopice, Jarosław, Laszki, Pawłosiów, Radymno, Rokietnica, Roźwienica i Wiązownica.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) na koniec grudnia 2022 r. powiat zamieszkiwało 116458 osób, tj. o 557 osób mniej niż na koniec 2021 r. (117015 osób). Na obszarach miejskich na koniec grudnia 2022 roku mieszkały 44262 osoby, tj. 38% ogółu ludności, natomiast na terenach wiejskich mieszkało 72 196 osób, tj. 62% ogółu ludności powiatu.

Liczba mieszkańców powiatu jarosławskiego od 2010 roku maleje, a prognozy wskazują, że taka sytuacja będzie utrzymywać się w kolejnych latach. W powiecie jarosławskim od 2019 roku notowany jest ujemny przyrost naturalny (tzw. ubytek naturalny). Niekorzystny wskaźnik przyrostu naturalnego dotyczy zarówno obszarów miejskich, jak i wiejskich powiatu. W powiecie jarosławskim zachodzą zmiany w strukturze demograficznej ludności, do których przyczyniają się:

- postępujący proces starzenia się społeczeństwa – zwiększa się odsetek osób starszych (powyżej 65 r. ż.), a maleje odsetek dzieci (0-14 lat),
- niski wskaźnik przyrostu naturalnego,
- wysoki wskaźnik umieralności,
- migracje – wewnętrzne i zagraniczne.

Starzenie się mieszkańców powiatu jarosławskiego jest szczególnie widoczne w sferze aktywności zawodowej, tj. w podziale wg wieku przedprodukcyjnego, produkcyjnego i poprodukcyjnego. Na przestrzeni lat 2010-2022 procentowy udział osób w wieku przedprodukcyjnym (do 17 lat) w ogóle mieszkańców powiatu zmniejszył się o 2.2 punktu procentowego, z 20,6% do 18,4%. Analogicznie sytuacja wygląda w grupie osób w wieku produkcyjnym (18-59 lat kobiety, 18-64 lat mężczyźni), w której na przestrzeni lat 2010-2022 nastąpił spadek o 4.1 punktu procentowego, z 63,8% do 59,7%. Wzrost o 6.3 punktu procentowego, z 15,7% na 22% nastąpił natomiast w latach 2010-2022 w grupie osób w wieku poprodukcyjnym (powyżej 60 lat kobiety, powyżej 65 lat mężczyźni). Powyższe dane potwierdzają zmiany zachodzące w strukturze demograficznej powiatu jarosławskiego w kierunku starzenia się jego mieszkańców.

Powiat jarosławski to powiat rolniczo-przemysłowy, z przemysłem skoncentrowanym w Jarosławiu (45% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w powiecie ma siedzibę w Jarosławiu). Na koniec 2022 roku do rejestru REGON wpisane były 10202 podmioty gospodarcze z terenu powiatu jarosławskiego, co stanowi 5,0% wszystkich firm zarejestrowanych w województwie podkarpackim (203190) i 0,2% wszystkich firm zarejestrowanych w Polsce (4995042). Liczba podmiotów gospodarczych z siedzibą na terenie powiatu jarosławskiego na koniec 2022 roku była wyższa o 269 w porównaniu do grudnia 2021 roku (9933). Tendencja wzrostowa liczby podmiotów gospodarczych w powiecie jarosławskim (wg wpisów do REGON) utrzymuje się od 2011 roku i pomimo pandemii Covid-19 oraz konfliktu zbrojnego za wschodnią granicą, nie uległa odwróceniu. Jednak należy zwrócić uwagę, że na koniec 2022 roku 1445 podmiotów z siedzibą na obszarze powiatu jarosławskiego miało zawieszoną działalność gospodarczą w rejestrze REGON (na koniec 2021 roku zawieszoną działalność miało 1248 podmiotów).

W gospodarce powiatu dominuje sektor prywatny (9830 podmiotów). Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w powiecie jarosławskim na koniec 2022 roku wyniosła 7517, tj. o 221 więcej niż w roku 2021 (7296). Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiły na koniec 2022 roku 73,7% ogółu zarejestrowanych w powiecie podmiotów gospodarczych (10202). 1420 osób fizycznych na koniec 2022 roku zawiesiło w rejestrze REGON prowadzenie działalności gospodarczej (na koniec 2021 roku zawieszoną działalność miały 1204 osoby fizyczne).

Łącznie w 2022 roku zarejestrowano na terenie powiatu 797 podmiotów, tj. o 2 więcej niż w roku 2021 (795), natomiast wyrejestrowano 477 podmiotów gospodarczych, tj. o 70 więcej niż w roku 2021 (407).

Na koniec 2022 roku, tak jak rok wcześniej, najwięcej podmiotów na terenie powiatu działało w sektorach: handel (2526), budownictwo (1946), przetwórstwo przemysłowe (846) i usługi (811).

Największy wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej w powiecie jarosławskim na koniec 2022 roku w porównaniu do roku poprzedniego zanotowano w sektorach: „budownictwo” – przybyło 161 podmiotów; „informacja i komunikacja” – przybyły 24 podmioty; „przetwórstwo przemysłowe” – przybyły 22 podmioty; „działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” – przybyło 18 podmiotów.

Spadek ilości podmiotów gospodarczych na koniec 2022 roku w porównaniu do roku poprzedniego odnotowano w powiecie w sekcjach: „działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi” – ubyło 9 podmiotów; „działalność finansowa i ubezpieczeniowa” – ubyło 7 podmiotów; „edukacja” – ubyły 3 podmioty. Podmioty gospodarki narodowej w powiecie jarosławskim w latach 2021-2022 prezentuje Tabela 1.

Tabela 1 Podmioty gospodarki narodowej (bez osób fizycznych prowadzących wyłącznie indywidualne gospodarstwa rolne) według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) oraz województw, podregionów, powiatów i gmin (grudzień 2021, grudzień 2022)

SEKCJA PKD	grudzień 2021			grudzień 2022			2021/2022	2021/2022
	podmioty gospodarki narodowej*	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	% udział osób fizycznych prowadzących działalność w ogóle zarejestrowanych podmiotów	podmioty gospodarki narodowej*	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	% udział osób fizycznych prowadzących działalność w ogóle zarejestrowanych podmiotów	wzrost↑/ spadek↓ liczby podmiotów gospodarki narodowej	wzrost↑/ spadek↓ działalności gospodarczych osób fizycznych
A. ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	142	107	1,1%	140	105	1,0%	-2↓	-2↓
B. GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	21	13	0,1%	22	13	0,1%	1↑	0
C. PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	824	670	6,7%	846	690	6,8%	22↑	20↑
D. WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH	34	1	0,0%	38	1	0,0%	4↑	0
E. DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	19	10	0,1%	18	9	0,1%	-1↓	-1↓
F. BUDOWNICTWO	1785	1611	16,2%	1946	1757	17,2%	161↑	146↑
G. HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	2527	1962	19,8%	2526	1943	19,0%	-1↓	-19↓
H. TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	657	556	5,6%	671	571	5,6%	14↑	15↑
I. DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	212	179	1,8%	203	169	1,7%	-9↓	-10↓
J. INFORMACJA I KOMUNIKACJA	217	193	1,9%	241	215	2,1%	24↑	22↑
K. DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	214	183	1,8%	207	177	1,7%	-7↓	-6↓
L. DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	318	50	0,5%	321	49	0,5%	3↑	-1↓
M. DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	744	641	6,5%	762	658	6,4%	18↑	17↑
N. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	235	181	1,8%	244	187	1,8%	9↑	6↑
O. ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	116	0	0,0%	116	0	0,0%	0	0
P. EDUKACJA	338	133	1,3%	335	141	1,4%	-3↓	8↑
Q. OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	466	393	4,0%	481	405	4,0%	15↑	12↑
R. DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	254	77	0,8%	255	77	0,8%	1↑	0
S. POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	795	336	3,4%	811	350	3,4%	16↑	14↑
T. GOSPODARSTWA DOMOWE ZATRUDNIAJĄCE PRACOWNIKÓW; GOSPODARSTWA DOMOWE PRODUKUJĄCE WYROBY I ŚWIADCZĄCE USŁUGI NA WŁASNE POTRZEBY	0	0	0,0%	0	0	0,0%	0	0
U. ORGANIZACJE I ZESPOŁY EKSTERYTORIALNE	0	0	0,0%	0	0	0,0%	0	0
SUMA*	9918*	7296	-	10183	7517	-	-	-
OGÓLEM	9933	7296	73,5%	10202	7517	73,7%	269↑	221↑

Źródło: GUS, Miesięczna informacja o podmiotach gospodarki narodowej w rejestrze REGON, opracowanie własne

*różnica w sumowaniu kolumny a kolumną ogółem może wynikać ze zmiany przepisów prawnych od dnia 1 grudnia 2014 roku dotyczących zasilania rejestru REGON informacjami o podmiotach podlegających wpisowi do KRS (nie wszystkie informacje do rejestru REGON są wypełniane)

III Analiza rynku pracy

1. Stopa bezrobocia w powiecie jarosławskim

Na koniec 2022 roku stopa bezrobocia w powiecie jarosławskim wyniosła 11,3% i była wyższa o 2.5 punktu procentowego od stopy bezrobocia w województwie podkarpackim (8,8%) i o 6.1 punktu procentowego od stopy bezrobocia w Polsce (5,2%).

Tabela 2 Stopa bezrobocia w Polsce, Województwie podkarpackim i Powiecie jarosławskim XII 2021 i 2022 roku

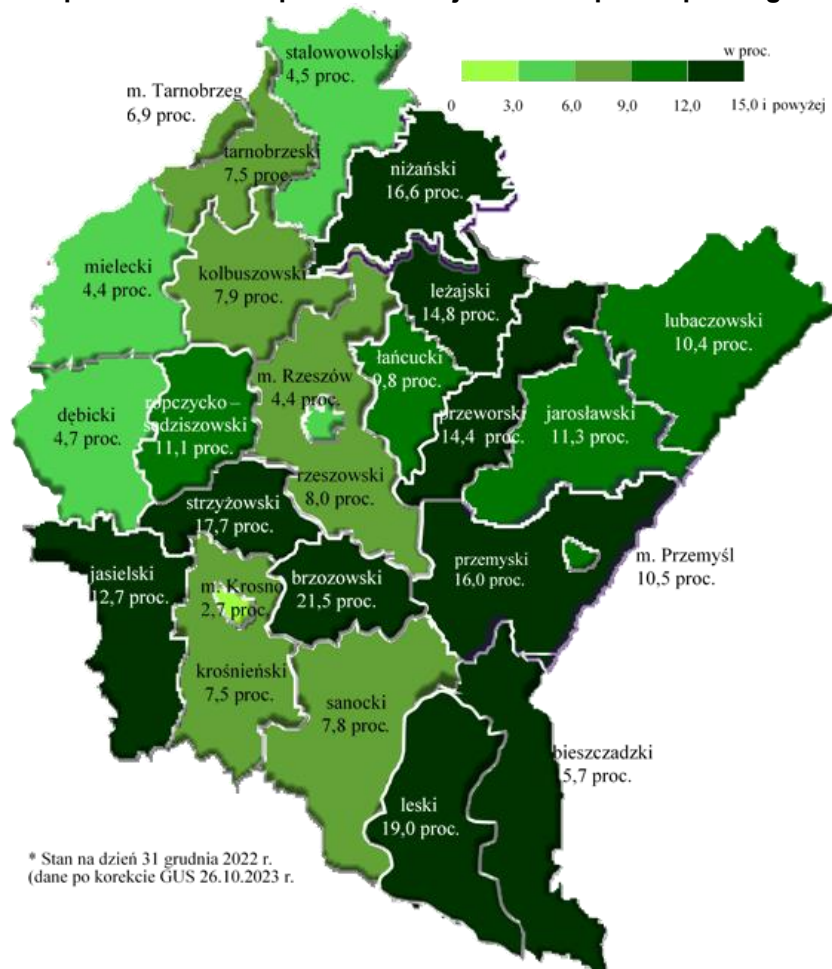
Obszar	Stopa bezrobocia (w %)		Wzrost/spadek do roku 2021
	2021	2022	
Polska	5,8	5,2	-0,6↓
Województwo podkarpackie	9,9	8,8	-1,1↓
Powiat jarosławski	13,3	11,3	-2,0↓

Źródło: GUS, Liczba bezrobotnych zarejestrowanych oraz stopa bezrobocia według województw, podregionów i powiatów

Analizując poziom stopy bezrobocia (rok do roku), zauważyć należy, że w 2022 roku w porównaniu do roku 2021 stopa bezrobocia odnotowała spadek:

- dla Polski o 0.6 punktu procentowego,
- dla Województwa podkarpackiego o 1.1 punktu procentowego,
- dla Powiatu jarosławskiego o 2.0 punkty procentowe.

Wykres 1 Stopa bezrobocia w powiatach województwa podkarpackiego XII 2022 rok

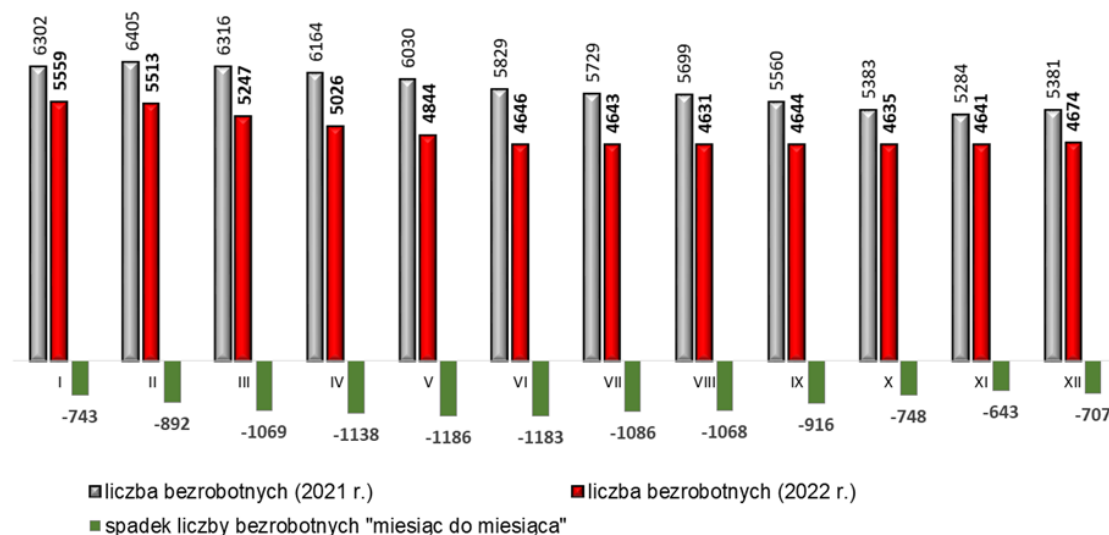
Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie, Główny Urząd Statystyczny w Warszawie

Najwyższą wartość stopy bezrobocia w województwie podkarpackim na koniec 2022 roku odnotowano w powiatach: brzozowskim (21,5%), leskim (19,0%), strzyżowskim (17,7%), niżańskim (16,6%), przemyskim (16,0%), bieszczadzkim (15,7%), leżajskim (14,8%), przeworskim (14,4%), jasielskim (12,7%) oraz jarosławskim (11,3%). Najniższą wartość tego wskaźnika osiągnęły na koniec 2022 roku miasta na prawach powiatu: Krosno (2,7%) i Rzeszów (4,4%) oraz powiaty: mielecki (4,4%), stalowowolski (4,5%) oraz dębicki (4,7%). Pozostałe powiaty województwa podkarpackiego odnotowały stopę bezrobocia na poziomie pomiędzy 6,9%, a 11,1%.

2. Stan i struktura osób bezrobotnych w powiecie jarosławskim

Na koniec grudnia 2022 roku na terenie powiatu jarosławskiego zarejestrowane były 4674 osoby bezrobotne, tj. o 707 osób mniej niż w grudniu 2021 roku (5381). Udział bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2022 roku w tut. Urzędzie, w ogóle bezrobotnych w województwie podkarpackim (69046) wyniósł 6,8% i w porównaniu do 2021 roku zmniejszył się o 0.2 punktu procentowego.

Wykres 2 Zmiany poziomu bezrobocia w okresie styczeń-grudzień 2021 i 2022

Źródło: MRIPS-01 za styczeń-grudzień 2021 r. i 2022 r., opracowanie własne

Największe bezrobocie występuje w mieście Jarosław. Należy podkreślić, że jest to największa jednostka administracyjna w powiecie jarosławskim. Zlokalizowanych jest tu również najwięcej podmiotów gospodarczych w powiecie, w tym największe zakłady pracy O-I Produkcja Polska S.A., Zakłady Mięsne „Sokołów S.A. Oddział Jarosław, Lear Corporation Polska, Mondelēz International Fabryka Ciastek. Pozostałe gminy powiatu to w większości tereny wiejskie. W związku z powyższym część osób zamieszkujących te tereny pomimo bierności zawodowej nie może się zarejestrować jako osoba bezrobotna m.in. ze względu na posiadanie pola powyżej 2 ha przeliczeniowo.

Na koniec 2022 roku w stosunku do analogicznego okresu roku 2021 spadek liczby osób bezrobotnych odnotowano na całym obszarze powiatu jarosławskiego. Największy spadek liczby osób bezrobotnych w omawianym okresie odnotowało Miasto Jarosław (208 osób) oraz Gmina Jarosław (93 osoby), najmniejszy spadek odnotowała Gmina Wiązownica (12 osób).

Tabela 3 Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu (2021 i 2022 r.) wg miejsca zamieszkania

Miejscowość	Liczba bezrobotnych				wzrost↑/spadek↓ w ogółem bezrobotnych w stosunku do XII 2021	wzrost↑/spadek↓ w grupie bezrobotnych kobiet w stosunku do XII 2021
	XII 2021		XII 2022			
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety		
Miasto Jarosław	1576	775	1368	700	-208↓	-75↓
Miasto Radymno	226	121	198	97	-28↓	-24↓
Gmina Chłopice	229	120	178	93	-51↓	-27↓
Gmina Jarosław	579	324	486	266	-93↓	-58↓
Gmina Laszki	349	194	284	154	-65↓	-40↓
Gmina Pawłosiów	365	186	326	160	-39↓	-26↓
Gmina miejsko-wiejska Pruchnik	519	309	499	285	-20↓	-24↓
Gmina Radymno	485	256	413	211	-72↓	-45↓
Gmina Rokietnica	207	113	156	87	-51↓	-26↓
Gmina Roźwienica	343	207	275	158	-68↓	-49↓
Gmina Wiązownica	503	282	491	249	-12↓	-33↓
powiat jarosławski	5381	2887	4674	2460	-707↓	-427↓

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRiPS-01, opracowanie własne

3. Struktura bezrobotnych wg wieku

Tabela 4 Podział bezrobotnych ze względu na wiek (XII 2021 r., XII 2022 r.)

	Wiek					
	18 – 24	25 – 34	35 – 44	45 – 54	55 – 59	60 lat i więcej
XII 2021	726	1503	1370	989	492	301
XII 2022	642	1228	1222	849	433	300
wzrost↑/spadek↓ w 2022 r. do 2021 r.	-84↓	-275↓	-148↓	-140↓	-59↓	-1↓

Źródło: Sprawozdanie MRiPS-01, PUP Jarosław, opracowanie własne

We wszystkich grupach wiekowych na koniec 2022 roku odnotowano spadek liczby bezrobotnych w porównaniu z rokiem poprzednim.

W 2022 roku (podobnie, jak w latach poprzednich) największy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych, miały osoby w wieku 25-34 lata. Na koniec 2022 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu figurowało 1228 osób w wieku 25-34 lata, tj. o 275 osób mniej niż na koniec 2021 roku (1503). Osoby w wieku 25-34 lata stanowiły na koniec 2022 roku 26,3% ogółu zarejestrowanych, tj. o 1.6 punktu procentowego mniej niż na koniec 2021 roku (27,9%). Najmniej w 2022 roku (podobnie, jak w roku 2021) zarejestrowanych było bezrobotnych w przedziałach wiekowych 55-59 lat i powyżej 60 roku życia. Na koniec 2022 roku w rejestrach tutaj figurowały 433 osoby w wieku 55-59 lat, tj. 9,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych i 300 osób w wieku powyżej 60 lat, tj. 6,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Jak wskazują powyższe dane, na koniec 2022 roku w ewidencji bezrobotnych figurowały 733 osoby w wieku 55 lat i więcej, w tym 300 osób to bezrobotni powyżej 60 roku życia. Udział osób po 55 roku życia w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł na koniec 2022 roku 15,7%, dla porównania w 2021 roku było to 14,7%.

Należy zauważyć, że struktura wiekowa osób bezrobotnych jest odzwierciedleniem zmian demograficznych w powiecie jarosławskim, tj. starzeniem się społeczeństwa. Od kilku lat spada odsetek osób młodych zarejestrowanych w Urzędzie, natomiast wzrasta odsetek osób w wieku powyżej 55 roku życia. Dane te oznaczają, że sytuacja osób bezrobotnych w wieku powyżej 55 lat w powiecie jarosławskim jest trudna. Na sytuację osób bezrobotnych w wieku powyżej 55 roku życia nakładają się także inne problemy, które determinować mogą poważne

trudności w aktywizacji zawodowej omawianej kategorii osób bezrobotnych, jak: niskie kwalifikacje, długotrwałe bezrobocie, czy ograniczona mobilność zawodowej.

4. Struktura bezrobotnych wg stażu pracy

Tabela 5 Podział bezrobotnych ze względu na staż pracy (XII 2021 r., XII 2022 r.)

	Staż pracy						
	do 1 roku	1 – 5 lat	5 – 10 lat	10 –20 lat	20-30 lat	30 i więcej	bez stażu
XII 2021	1157	1373	798	735	352	100	866
XII 2022	996	1185	703	628	290	92	780
wzrost↑/spadek↓ w 2022 r. do 2021 r.	-161↓	-188↓	-95↓	-107↓	-62↓	-8↓	-86↓

Źródło: Sprawozdanie MRIPS-01, PUP Jarosław, opracowanie własne

W 2022 roku nastąpił spadek liczby bezrobotnych w każdej z kategorii „staż pracy”.

W kategorii „staż pracy” w 2022 roku najliczniej reprezentowani byli bezrobotni posiadający staż pracy od 1 roku do 5 lat, ta grupa bezrobotnych dominowała również w poprzednich latach. Na koniec 2022 roku w ewidencji tut. Urzędu figurowało 1185 osób bezrobotnych pracujących dłużej niż 1 rok i krócej niż 5 lat, tj. 25,4% ogółu zarejestrowanych (4674). Udział osób z doświadczeniem zawodowym od 1 do 5 lat na koniec 2022 roku był niższy o 0.1 punktu procentowego w porównaniu do końca 2021 roku (25,5%). Bezrobotni bez stażu pracy w liczbie 780 osób stanowili na koniec 2022 roku 16,7% ogółu zarejestrowanych, tj. o 0.6 punktu procentowego więcej niż na koniec 2021 roku (16,1%). Najmniej liczną grupą bezrobotnych w kategorii „staż pracy” były osoby posiadające doświadczenie zawodowe dłuższe niż 30 lat. Na koniec 2022 roku w tut. Urzędzie były zarejestrowane 92 osoby, które przepracowały więcej niż 30 lat i stanowiły one 2% ogółu bezrobotnych (4674), tj. o 0.1 punktu procentowego więcej niż w 2021 roku (1,9%). Nadal dużą grupę w ewidencji bezrobotnych stanowią osoby nie mające doświadczenia zawodowego lub posiadające niewielki staż pracy, co stanowi barierę w poszukiwaniu zatrudnienia. W 2022 roku osoby z niewielkim doświadczeniem zawodowym (do 1 roku) lub brakiem doświadczenia stanowiły 38% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (4674).

5. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia

Tabela 6 Podział bezrobotnych ze względu na wykształcenie (XII 2021 r., XII 2022 r.)

	Wykształcenie				
	wyższe	policealne i średnie zawodowe/branżowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe/ branżowe	gimnazjalne/p odstawowe i niższe
XII 2021	821	1307	622	1532	1099
XII 2022	716	1100	542	1374	942
wzrost↑/spadek↓ w 2022 r. do 2021 r.	-105↓	-207↓	-80↓	-158↓	-157↓

Źródło: Sprawozdanie MRIPS-01, PUP Jarosław, opracowanie własne

W 2022 roku podobnie jak w roku poprzednim, nastąpił spadek liczby bezrobotnych w każdym poziomie wykształcenia.

Zdecydowana większość bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu w 2022 roku (podobnie, jak w latach poprzednich), to osoby z wykształceniem „zasadniczym zawodowym/branżowym”. Na koniec 2022 roku w rejestrach tut. Urzędu figurowały 1374 osoby z wykształceniem „zasadniczym zawodowym/branżowym”, tj. 29,4% ogółu zarejestrowanych (4674). Udział osób bezrobotnych z wykształceniem „zasadniczym zawodowym/branżowym” w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2022 roku wzrósł o 0.9 punktu procentowego w porównaniu do 2021 roku (28,5%).

Najmniej na koniec 2022 roku było zarejestrowanych osób z wykształceniem „wyższym” i „średnim ogólnokształcącym”, ich liczba wyniosła odpowiednio 716 oraz 542. Udział osób bezrobotnych z wykształceniem „wyższym” (15,3%) oraz udział osób bezrobotnych z wykształceniem „średnim ogólnokształcącym” (11,6%) na koniec 2022 roku nie uległ zmianie w porównaniu do 2021 roku.

6. Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy

Tabela 7 Osoby bezrobotne pozostające bez pracy w miesiącach (XII 2021 r., XII 2022 r.)

	Czas pozostawania bez pracy w m-c					
	do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	pow.24
XII 2021	440	668	633	732	926	1982
XII 2022	379	705	639	620	656	1675
wzrost↑/spadek↓ w 2022 r. do 2021 r.	-61↓	37↑	6↑	-112↓	-270↓	-307↓

Źródło: Sprawozdanie MRIPS-01, PUP Jarosław, opracowanie własne

Wzrost liczby bezrobotnych na koniec 2022 roku w porównaniu do końca 2021 roku nastąpił w grupie bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia od 1 do 3 miesięcy oraz pozostających bez pracy od 3 do 6 miesięcy, w pozostałych grupach nastąpił spadek liczby bezrobotnych.

W rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu na koniec 2022 roku figurowało 2331 osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, tj. 49,9% ogółu zarejestrowanych. Udział osób bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy w ogóle zarejestrowanych na koniec 2022 roku spadł o 4.1 punktu procentowego w porównaniu z końcem 2021 roku. Jednocześnie w grupie bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia ponad 12 miesięcy (2331), aż 1675 osób zarejestrowanych na koniec 2022 roku nie wykonywało pracy od ponad 24 miesięcy, a 656 osób nie pracowało od 12 do 24 miesięcy.

Długotrwałe pozostawanie poza rynkiem pracy jest niewątpliwie jednym z najistotniejszych czynników wpływających na postawę osób bezrobotnych (pojawia się zniechęcenie, obniżona motywacja, bierność) i wykluczenie zawodowe (dezaktualizacja kwalifikacji). Proces przywracania osób długotrwałe bezrobotnych na rynek pracy wymaga czasu, dużego zaangażowania oraz realizacji działań na wielu płaszczyznach.

7. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w art. 49 określa grupę osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, do ww. kategorii osób należą:

- bezrobotni do 30 roku życia;
- bezrobotni długotrwałe;
- bezrobotni powyżej 50 roku życia;
- bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej;
- bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia;
- bezrobotni niepełnosprawni;
- poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu lub niewykonyjący innej pracy zarobkowej opiekunowie osoby niepełnosprawnej, z wyłączeniem opiekunów osoby niepełnosprawnej pobierających świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, lub zasiłek dla opiekuna na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Przynależność osób bezrobotnych do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy związana jest z posiadaniem przez osobę zarejestrowaną cechy odpowiadającej danej kategorii osób bezrobotnych. Sytuacją często występującą jest zakwalifikowanie osoby bezrobotnej do grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy ze względu na nabycie lub posiadanie więcej niż jednej cechy, wówczas bezrobotny zaliczany jest do więcej niż jednej kategorii.

Na koniec grudnia 2022 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowanych było 4095 osób bezrobotnych będących wg ustawy o promocji zatrudnienia (...) w szczególnej sytuacji na rynku pracy, tj. o 688 mniej niż na koniec 2021 roku (4783). Zatem 4095 posiada przynajmniej jedną cechę, która pozwala na zakwalifikowanie do kategorii osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy, a tym samym wskazuje na konieczność zintensyfikowania działań, identyfikację barier i dobór najbardziej adekwatnej do sytuacji bezrobotnego pomocy.

Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowiły na koniec grudnia 2022 roku 87,6% ogółu zarejestrowanych, tj. o 1.3 punktu procentowego mniej niż w 2021 roku (88,9%).

**Tabela 8 Osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy
(XII 2021 r., XII 2022 r.)**

Grupa bezrobotnych	XII 2021		XII 2022		wzrost↑/ spadek↓ w porównaniu do 2021 roku	
	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety
bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	4783	2628	4095	2200	-688↓	-428↓
do 30 roku życia	1501	878	1254	691	-247↓	-187↓
długotrwale bezrobotni	3339	1880	2827	1606	-512↓	-274↓
powyżej 50 roku życia	1247	469	1133	410	-114↓	-59↓
korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	126	85	112	79	-14↓	-6↓
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż.	1103	953	945	817	-158↓	-136↓
posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r. ż.	14	4	14	9	0	5↑
niepełnosprawni	254	114	283	117	29↑	3↑
ogółem zarejestrowani bezrobotni	5381	2887	4674	2460	-707↓	-427↓
% udział osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych	88,9%	48,8%	87,6%	47,1%		

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRiPS-01, opracowanie własne

W większości grup bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec 2022 roku odnotowano spadek osób względem roku poprzedniego. Wyjątek stanowiła grupa osób bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności, w której na koniec 2022 roku odnotowano wzrost o 29 osób w porównaniu do 2021 roku oraz grupa osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r. ż, w której w 2022 roku nie odnotowano zmian w porównaniu z rokiem poprzednim.

Największą grupę wśród osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy od wielu lat stanowią długotrwale bezrobotni. Na koniec 2022 roku zarejestrowanych było 2827 osób w ww. kategorii, tj. 69% ogółu osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (4095) i 60,5% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych (4674).

Drugą pod względem liczebności grupą osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec 2022 roku (podobnie, jak w latach poprzednich) były osoby do 30 roku życia. Bezrobotni w ww. kategorii w liczbie 1254 osób stanowili 30,6% ogólnej liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (4095) i 26,8% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych (4674).

Kolejną pod względem liczebności grupą osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec 2022 roku (podobnie, jak w latach poprzednich) były osoby powyżej 50 roku życia. Bezrobotni w ww. kategorii w liczbie 1133 osób stanowili 27,7% ogólnej liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (4095) i 24,2% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych (4674).

Najmniej liczną grupą osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec 2022 roku (tak, jak w latach poprzednich) byli bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia. Bezrobotni w ww. kategorii w liczbie 14 osób stanowili 0,3% ogólnej liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (4095) i 0,3% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych (4674).

Bezrobotni należący do kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, to przeważnie osoby, które z uwagi na brak zatrudnienia oraz nawarstwiający się problemy i trudności zagrożone są wykluczeniem społecznym, wyuczoną bezradnością lub migracją zarobkową. Jest to zatem grupa osób, która powinna zostać otoczona szczególną opieką oraz wsparciem w wejściu lub powrocie na rynek pracy. Jak wskazują przytoczone statystyki w powiecie jarosławskim znaczna większość zarejestrowanych osób bezrobotnych przynależy do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

8. Bezrobotni z orzeczeniem niepełnosprawności

Tabela 9 Bezrobotni niepełnosprawni (XII 2021 i XII 2022 rok)

Bezrobotni		Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy		Bezrobotni niepełnosprawni		Udział osób bezrobotnych niepełnosprawnych w ogóle zarejestrowanych		Udział osób bezrobotnych niepełnosprawnych w ogóle osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy		Wzrost↑/spadek↓ liczby osób bezrobotnych niepełnosprawnych w porównaniu do 2021 r.
2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	
5381	4674	4783	4095	254	283	4,7%	6,1%	5,3%	6,9%	29↑

Zródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRIPS-01, opracowanie własne

Osoby bezrobotne niepełnosprawne w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy uznane zostały za osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Wśród bezrobotnych figurujących na koniec 2022 roku w ewidencji tut. Urzędu (4674), 283 osoby, w tym 117 kobiet posiadały orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu na koniec 2022 roku (283) była wyższa o 29 osób w porównaniu z końcem roku 2021 (254).

Osoby niepełnosprawne stanowiły na koniec 2022 roku 6,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (4674), tj. o 1,4 punktu procentowego więcej niż w analogicznym okresie 2021 roku (4,7%).

W grupie osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec 2022 roku osoby niepełnosprawne stanowiły 6,9%, tj. o 1,6% więcej niż na koniec 2021 roku.

Grupa osób z orzeczeniem niepełnosprawności, to jedyna grupa wśród wszystkich kategorii osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w której liczba bezrobotnych na koniec 2022 roku była wyższa, niż w roku poprzednim.

Tabela 10 Bezrobotni niepełnosprawni wg wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy, wykształcenia (XII 2022 rok)

bezrobotni niepełnosprawni ze względu na:														
wiek	O		K		czas pozostawania bez pracy w m-c		staż pracy		wykształcenie		O		K	
	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K
18-24	19	7	do 1	24	9	do 1 roku	35	17	wyższe	23	14			
25-34	41	19	1-3	34	12	1-5	60	23	policealne i średnie zawodowe/branżowe	53	25			
35-44	53	26	3-6	31	9	5-10	50	18	średnie ogólnokształcące	34	15			
45-54	80	40	6-12	43	13	10-20	55	24	zasadnicze zawodowe/branżowe	120	48			
55-59	54	25	12-24	47	29	20-30	28	12	gimnazjalne/podstawowe i poniżej	53	15			
60 lat i więcej	36	0	pow. 24	104	45	30 lat i więcej	16	5	x	x	x			
razem	283	117	x	283	117	bez stażu	39	18	x	283	117			

O – ogółem, K - kobiety

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRiPS-01, opracowanie własne

Analizę danych o osobach bezrobotnych niepełnosprawnych przeprowadzono pod względem wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia. Wśród osób bezrobotnych niepełnosprawnych kobiety stanowią 41,3% liczby osób należących do tej kategorii. Analizując dane pod względem wieku osób niepełnosprawnych zauważyć należy, że w tej kategorii osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy dominują bezrobotni w wieku 45-54 lata – 80 osób, w tym 40 kobiet, co stanowi 28,3% ogółu osób niepełnosprawnych (283). Najmniej osób z orzeczeniem niepełnosprawności na koniec 2022 roku, tj. 19 należało do grupy wiekowej 18-24 lata, stanowiąc 6,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych (283). Biorąc pod uwagę czas pozostawania bez pracy osób niepełnosprawnych, zauważyć należy, że na koniec 2022 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu, 151 osób pozostawało bez zatrudnienia dłużej niż 12 miesięcy, a 178 osób posiadało również status osób długotrwale bezrobotnych. W grupie osób bezrobotnych niepełnosprawnych dobrze wygląda sytuacja pod względem posiadanego stażu pracy, 86,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych, tj. 244 osoby posiada doświadczenie zawodowe (staż pracy), natomiast pozostałe 13,8% ogółu niepełnosprawnych, tj. 39 osób nie miało kontaktu z rynkiem pracy. 209 osób pracowało dłużej niż rok, natomiast zaledwie 35 osób niepełnosprawnych posiadało staż pracy krótszy niż 1 rok. Wśród poddawanej analizie grupie osób bezrobotnych niepełnosprawnych przeważają osoby posiadające wykształcenie „zasadnicze zawodowe/branżowe”. Na koniec 2022 roku liczba osób z ww. poziomem wykształcenia wyniosła 120, w tym 48 kobiet. Duże grupy pod względem liczebności stanowią również osoby z wykształceniem „policealnym i średnim zawodowym/branżowym” oraz „gimnazjalnym/podstawowym i poniżej”. Na koniec 2022 roku grupa bezrobotnych niepełnosprawnych z wykształceniem „policealnym i średnim zawodowym/branżowym” oraz „gimnazjalnym/podstawowym i poniżej” liczyła po 53 osoby. Biorąc pod uwagę różne dysfunkcje występujące u osób posiadających stopień niepełnosprawności, które mogły wpływać na proces kształcenia, w porównaniu z innymi grupami osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, bezrobotni niepełnosprawni mają dobry poziom wykształcenia.

Ze względu na stopień niepełnosprawności w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu na koniec 2022 roku zarejestrowanych było:

- 135 osób z lekkim stopniem niepełnosprawności, tj. 47,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych (283), wzrost liczby osób w ww. grupie na koniec 2022 roku w porównaniu z końcem 2021 roku o 16 osób;
- 130 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, tj. 45,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych (283), wzrost liczby osób w ww. grupie na koniec 2022 roku w porównaniu z końcem 2021 roku o 10 osób;
- 18 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, tj. 6,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych (283), wzrost liczby osób w ww. grupie na koniec 2022 roku w porównaniu z końcem 2021 roku o 3 osoby.

Najczęściej występującymi przyczynami niepełnosprawności wśród osób bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych na koniec 2022 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu były:

- upośledzenie narządu ruchu – 52 osoby;
- choroby psychiczne – 51 osób;
- choroby neurologiczne – 40 osób;
- inne (schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, choroby układu krwionośnego, choroby nowotworowe, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenie) – 33 osoby;
- choroby układu oddechowego i układu krążenia – 28 osób;
- zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu – 24 osoby;
- epilepsja – 17 osób;
- choroby narządu wzroku – 16 osób.

Wśród rejestrujących się w 2022 roku bezrobotnych (6215), 331 osób to bezrobotni posiadający orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. W 2022 roku zarejestrowano o 64 osoby niepełnosprawne więcej niż w roku 2021 (267). Bezrobotne osoby niepełnosprawne w 2022 roku stanowiły 5,3% ogółu rejestrujących się osób (6215). Udział osób niepełnosprawnych w napływie bezrobotnych w 2022 roku był wyższy o 0.7 punktu procentowego w porównaniu do roku 2021 (4,6%).

Wśród wyrejestrowanych w 2022 roku z ewidencji tut. Urzędu bezrobotnych (6922), 303 osoby to bezrobotni posiadający orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. W 2022 roku wyrejestrowano o 32 osoby niepełnosprawne więcej niż w 2021 roku (271). W odpływie bezrobotnych (6922) w 2022 roku osoby niepełnosprawne stanowiły 4,4%, tj. o 0.2 punktu procentowego więcej w porównaniu z rokiem 2021 (4,2%).

9. Napływ i odpływ osób bezrobotnych

Łącznie w 2022 roku zarejestrowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu 6215 osób bezrobotnych, w tym 2931 kobiet. Napływ bezrobotnych w 2022 roku był wyższy o 455 osób w porównaniu z rokiem poprzednim (5760), natomiast w grupie kobiet napływ był wyższy o 218 osób niż w 2021 roku (2713).

Główne przyczyny zwiększenia napływu bezrobotnych w 2022 roku w porównaniu do roku poprzedniego:

- wzrost napływu osób bezrobotnych po zakończeniu form aktywizacji, w szczególności po stażu;
- wzrost rejestracji w grupie osób poprzednio pracujących, w tym osób zwalnianych z przyczyn dotyczących zakładu pracy;
- wzrost rejestracji cudzoziemców, w szczególności obywateli Ukrainy w związku z toczącym się konfliktem zbrojnym;
- znacznie większy w porównaniu do 2021 roku napływ bezrobotnych w grupach osób: powyżej 50 roku życia, z niepełnosprawnościami, bez doświadczenia zawodowego i bez kwalifikacji zawodowych.

Od stycznia do grudnia 2022 roku z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu wyrejestrowano łącznie 6922 osoby, w tym 3358 kobiet. Odpływ bezrobotnych w 2022 roku był wyższy o 471 osób, w porównaniu z rokiem 2021 (6451), natomiast w grupie kobiet wyrejestrowano o 351 osób więcej niż w 2021 roku (3007).

Główne przyczyny zwiększenia odpływu bezrobotnych w 2022 roku w porównaniu do roku poprzedniego:

- wzrost liczby osób podejmujących zatrudnienie subsydiowane w wyniku realizacji przez PUP aktywnych form;
- wzrost liczby osób rozpoczynających aktywizację zawodową w formie stażu i szkoleń;
- wzrost liczby osób, które nie potwierdziły gotowości do pracy (nie zgłosiły się do PUP w wyznaczonym terminie i nie poinformowały o przyczynach niestawiennictwa);
- wzrost liczby osób dobrowolnie rezygnujących z rejestracji w PUP;
- zniesienie ograniczeń (restrykcji pandemicznych) w podejmowaniu pracy na krajowych i zagranicznych rynkach pracy.

III Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej (ofert pracy)

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu ma na celu między innymi aktywizowanie osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie. Niezbędnym elementem tych działań jest współpraca z pracodawcami, którzy mają możliwość złożenia w Urzędzie Pracy oferty zatrudnienia, mogą również korzystać ze środków będących w dyspozycji Urzędu Pracy wspierających proces włączania na rynek pracy osób bezrobotnych. Pracodawcy chętnie wnioskują o wsparcie oferowane przez Urząd przy zatrudnianiu osób bezrobotnych, powodem są przede wszystkim względy ekonomiczne, ale równie istotna dla pracodawców jest możliwość znalezienia w Urzędach Pracy odpowiednich dla swojej branży pracowników.

W 2022 roku tut. Urząd realizował 2643 oferty wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, tj. o 139 więcej niż w 2021 roku (2504). 54,1% ogólnej liczby miejsc pracy zgłoszonych do realizacji, tj. 1430 ofert wolnych miejsc pracy dotyczyło zatrudnienia subsydiowanego. Udział ofert subsydiowanych w ogólnej liczbie ofert wolnych miejsc pracy w 2022 roku wzrósł o 6.1 punktu procentowego w porównaniu do 2021 roku (48%). Oznacza to, że w 2022 roku pracodawcy rzadziej, niż w latach poprzednich (2016-2021) zgłaszali oferty zatrudnienia z własnych środków, natomiast częściej korzystali ze wsparcia Urzędu.

W 2022 roku wpłynęły do realizacji 522 miejsca aktywizacji zawodowej, tj. o 63 więcej niż w 2021 roku (459). Miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w 2022 roku stanowiły 19,8% wszystkich zgłoszonych do realizacji wolnych miejsc pracy (2643), tj. o 1.5 punktu procentowego więcej niż w roku 2021 (18,3%). Wszystkie realizowane w 2022 roku miejsca aktywizacji zawodowej dotyczyły organizacji stażu.

W 2022 roku pracodawcy zgłosili 58 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej przeznaczonych dla osób posiadających stopień niepełnosprawności. Oferty dla osób niepełnosprawnych stanowiły 2,2% ogółu zgłoszonych do realizacji w 2022 roku miejsc pracy (2643), tj. o 0.8 punktu procentowego więcej niż na koniec 2021 roku (1,4%).

W 2022 roku Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu realizował 1213 zgłoszeń wolnych miejsc pracy ogólnodostępnych oraz 1430 zgłoszeń wolnych miejsc pracy subsydiowanych i wolnych miejsc aktywizacji zawodowej, w tym:

- robót publicznych – 350 wolnych miejsc pracy, tj. o 73 więcej niż w 2021 roku (277),
- prac interwencyjnych – 309 wolnych miejsc pracy, tj. o 35 więcej niż w 2021 roku (274),
- refundacji kosztów doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy – 249 wolnych miejsc pracy, tj. o 57 więcej niż w 2021 roku (192),
- stażu – 522 miejsca stażu, tj. o 63 więcej niż w 2021 roku (459).

Tabela 11 Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej (2021 i 2022 rok)

miesiąc	wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej ogółem		oferty subsydiowane		miejsca aktywizacji zawodowej *		staż		oferty dla osób niepełnosprawnych	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Wolne miejsca pracy (oferty) do realizacji	2504	2643	1202	1430	459	522	459	522	36	58

*oferta stażu, przygotowania zawodowego, prac społecznie użytecznych

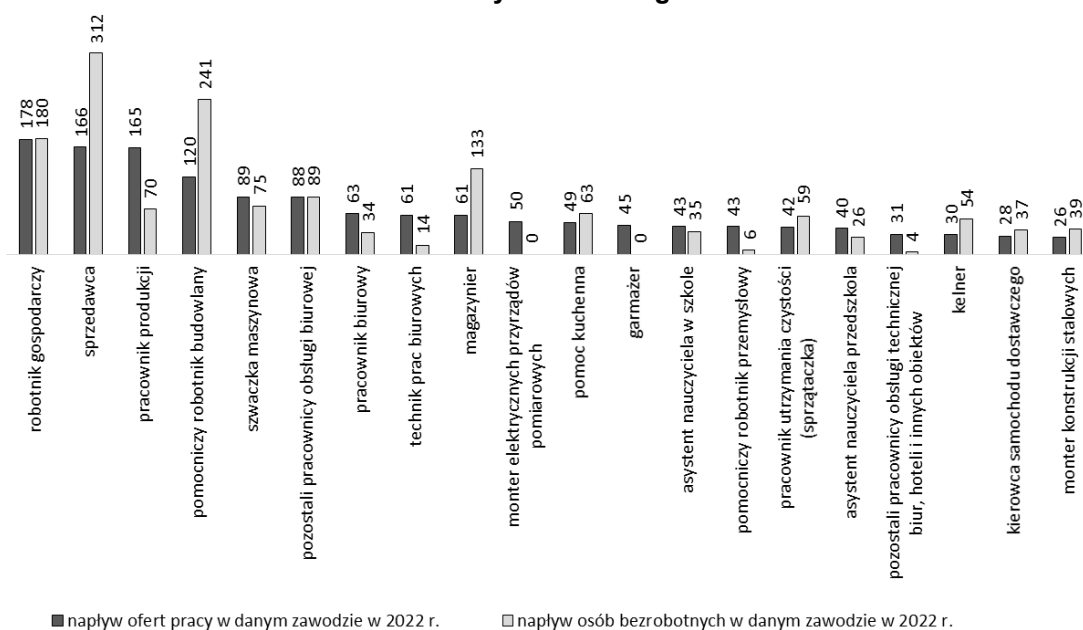
Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MRiPS-01, opracowanie własne

Z danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy wynika, że najwięcej ofert wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w roku 2022 wpłynęło w zawodach:

robotnik gospodarczy – 178 wolnych miejsc pracy, co stanowi 6,7% ogólnej liczby zgłoszonych do realizacji wolnych miejsc pracy (2643),

- sprzedawca – 166 wolnych miejsc pracy (6,3% ogólnej liczby wolnych miejsc pracy),
- pracownik produkcji – 165 wolnych miejsc pracy (6,2% ogólnej liczby wolnych miejsc pracy),
- pomocniczy robotnik budowlany – 120 wolnych miejsc pracy (4,5% ogólnej liczby wolnych miejsc pracy),
- szwaczka maszynowa – 89 wolnych miejsc pracy (3,4% ogólnej liczby wolnych miejsc pracy),
- pozostali pracownicy obsługi biurowej – 88 wolnych miejsc pracy (3,3% ogólnej liczby wolnych miejsc pracy),
- pracownik biurowy – 63 wolne miejsca pracy (2,4% ogólnej liczby wolnych miejsc pracy),
- technik prac biurowych – 61 wolnych miejsc pracy (2,3% ogólnej liczby wolnych miejsc pracy),
- magazynier – 61 wolnych miejsc pracy (2,3% ogólnej liczby wolnych miejsc pracy),
- monter elektrycznych przyrządów pomiarowych – 50 wolnych miejsc pracy (1,9% ogólnej liczby wolnych miejsc pracy),
- pomoc kuchenna – 49 wolnych miejsc pracy (1,9% ogólnej liczby wolnych miejsc pracy),
- garmażer – 45 wolnych miejsc pracy (1,7% ogólnej liczby wolnych miejsc pracy).

Wykres 3 Najliczniej wpływające w 2022 roku oferty miejsc pracy dla danego zawodu, napływ osób bezrobotnych dla danego zawodu

Źródło: Sprawozdanie MRIPS-01 Załącznik 1, opracowanie własne

IV Działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu oferuje wsparcie w wejściu lub powrocie na rynek pracy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy poprzez zastosowanie różnych form i działań aktywizacyjnych oraz wykorzystanie instrumentów i usług rynku pracy. Poniższe zestawienie zawiera wszystkie realizowane formy kierowane do osób bezrobotnych i poszukujących pracy mające na celu umiejscowienie osób zarejestrowanych w Urzędzie na rynku pracy.

W 2022 roku ze wsparcia Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w postaci aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu, tj. szkoleń, staży, prac interwencyjnych, robót publicznych, dotacji na założenie działalności gospodarczej, wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy, bonu na zasiedlenie skorzystało 1629 osób, w tym:

- 1623 osoby bezrobotne;
- 6 osób poszukujących pracy.

Łącznie w 2022 roku na subsydiowane formy zatrudnienia, staż oraz szkolenia skierowano 262 osoby więcej, niż w roku poprzednim (1367). Wzrost liczby aktywizowanych osób jest odpowiedzią na potrzeby rynku pracy, stabilizującego się po kryzysie wywołanym pandemią Covid-19. Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu konsekwentnie w 2022 roku wspierał aktywizację zawodową osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Tabela 12 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu realizowane przez PUP Jarosław w latach 2012-2022

Formy przeciwdziałania bezrobociu	2021	2022	2021-2022
Prace interwencyjne Liczba bezrobotnych zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych	272	288	560
Roboty publiczne Liczba bezrobotnych zatrudnionych w ramach robót publicznych	274	339	613
Podjęcie działalności gospodarczej, w ramach jednorazowych środków na założenie działalności gospodarczej oraz bonu na zasiedlenie Liczba osób, które podjęły działalność gospodarczą (bezrobotni i poszukujący pracy)	124	136	260
Wyposażenie/doposażenie stanowiska pracy w tym ze środków PFRON Liczba zatrudnionych osób (bezrobotnych i poszukujących pracy)	186	248	434
Bon na zasiedlenie Liczba osób, które podjęły pracę	49	56	105
Liczba osób, którym udzielono wsparcia w ramach subsydiowanego zatrudnienia	905	1067	1927
Szkolenia, w tym szkolenia w ramach bonu szkoleniowego Liczba osób skierowanych na szkolenie (bezrobotni i poszukujący pracy)	43	85	128
Staż Liczba osób skierowanych na staż (bezrobotnych i poszukujących pracy)	419	477	896
Liczba osób, którym udzielono wsparcia w ramach aktywnych form (staż, szkolenie)	462	562	1024
Ogólna liczba osób, które skorzystały z form przeciwdziałania bezrobociu	1367	1623	2990

Zródło: Dane PUP Jarosław, opracowanie własne na podstawie Sprawozdania o rynku pracy (MPiPS-01/MRPIPS-01/MRPiT-01/MRiPS-01) za poszczególne lata

V Krajowy Fundusz Szkoleniowy jako forma wsparcia pracodawcy i pracowników

Środki Funduszu Pracy w formie Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS) przeznaczone są na finansowanie kształcenia pracowników i pracodawców (czyli jednostek organizacyjnych, chociażby nie posiadały osobowości prawnej, a także osób fizycznych, jeżeli zatrudniają co najmniej jednego pracownika). Pracodawca również może skorzystać z kształcenia ustawicznego na takich samych zasadach jak jego pracownicy.

Celem utworzenia KFS jest utrzymanie zatrudnienia przez osoby pracujące, których wykształcenie i kompetencje stały się nieadekwatne do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki. Zwiększenie inwestycji w potencjał kadrowy powinno poprawić zarówno pozycję firm, jak i samych pracowników na konkurencyjnym rynku pracy.

Środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego wydatkowane są według priorytetów wydatkowania środków KFS ustalanych przez Ministra właściwego do spraw pracy w porozumieniu z Radą Rynku Pracy oraz priorytetów wydatkowania środków rezerwy KFS wynikających z decyzji Rady Rynku Pracy. Priorytety wydatkowania środków definiowane są rokrocznie.

W 2022 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu wpłynęło od Pracodawców 290 wniosków o przyznanie środków w ramach KFS, podpisano 165 umów/porozumień, tj. o 41 więcej niż w 2021 roku (124).

Łącznie w ramach zawartych w 2022 roku umów przeszkolono 27 pracodawców oraz 604 pracowników, w tym 348 kobiet (ogółem 631 osób). Dla porównania w 2021 roku z KFS skorzystało 919 pracowników oraz 21 pracodawców (ogółem 940 osób).

W ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego w 2022 roku sfinansowano:

- kursy dla 27 pracodawców i 602 pracowników, w tym 347 kobiet,
- studia podyplomowe dla 2 pracowników, w tym 1 kobieta,
- badania lekarskie i/lub psychologiczne dla 1 pracodawcy.

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu decyzją Ministra Rodziny i Polityki Społecznej otrzymał na 2022 rok limit środków w kwocie 1 248 000,00 zł, w tym 700 000,00 zł z limitu podstawowego oraz 548 000,00 zł z limitu rezerwy.

Zaangażowana kwota środków KFS z limitu podstawowego na dzień 31.12.2022 rok wyniosła 700 000,00 zł.

Zaangażowana kwota środków KFS w ramach limitu rezerwy na dzień 31.12.2022 rok wyniosła 548 000,00 zł.

Łącznie, środki przeznaczone na realizację KFS w 2022 roku (1 248 000,00 zł) były o 210 250,00 zł wyższe niż w 2021 roku (1 037 750,00 zł).

Tabela 13 Krajowy Fundusz Szkoleniowy w latach 2021-2022

Rok	Limit środków KFS	wzrost↑/spadek↓ w stosunku do poprzedniego roku	Zaangażowanie środków na 31.12 danego roku	wykorzystanie środków z limitu w %
2021	1 037 750,00 zł	237 750,00 zł↑	1 037 750,00 zł	100,0%
2022	1 248 000,00 zł	210 250,00 zł↑	1 248 000,00 zł	100,0%

Źródło: Dane PUP Jarosław – Referat Obsługi Klienta Instytucjonalnego, opracowanie własne

VI Wydatki na realizację programów i projektów

Wydatki z Funduszu Pracy na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia w 2022 roku wynoszą kwotę 21 962 810,62 PLN. W porównaniu z poprzednim rokiem są większe o kwotę 6 878 485,61 PLN.

Plan wydatków w 2022 roku na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia w kwocie 21 973 020,09 PLN został wykonany w 99,05%.

Tabela 14 Wyszczególnienie kosztów realizowanych programów (środki Funduszu Pracy)

Projekt (115) „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie jarosławskim (V)” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego	Kwota limitu: 2 701 678,42 PLN Kwota wydatków: 2 693 457,94 PLN zrealizowany w 99,70%
Projekt (122) „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie jarosławskim (VI)” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego	Kwota limitu: 1 396 937,30 PLN Kwota wydatków: 1 395 565,71 PLN zrealizowany w 99,90%
Projekt (123) „Aktywizacja osób powyżej 29 r.ż. pozostających bez pracy w powiecie jarosławskim (VII)” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego	Kwota limitu: 45 021,11 PLN Kwota wydatków: 45 021,11 PLN zrealizowany w 100%

Projekt (130) „Aktywizacja osób powyżej 29 r.ż. pozostających bez pracy w powiecie jarosławskim (VIII)” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego	Kwota limitu: 4 521 486,58 PLN Kwota wydatków: 4 521 477,63 PLN zrealizowany w 99,99%
Środki przyznane na podstawie algorytmu na aktywne formy przeciwdziałaniu bezrobociu	Kwota limitu: 12 857 896,68 PLN Kwota wydatków: 12 857 288,23 PLN zrealizowany w 99,99%
Program (132) „Aktywizacja Zawodowa Bezrobotnych w Regionach Wysokiego Bezrobocia”, finansowany ze środków Rezerwy Ministra	Kwota limitu: 450 000,00 PLN Kwota wydatków: 450 000,00 PLN zrealizowany w 100%

Źródło: Wydział Finansowo-Księgowy PUP Jarosław, opracowanie własne

Ponadto w ramach środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2022 roku realizowano zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej, na które Uchwałą Rady Powiatu Jarosławskiego z dnia 23 września 2022 r. przyznano kwotę 542 000,00 PLN, z której finansowano jednorazowe środki na działalność gospodarczą w kwocie 160 000,00 PLN oraz wyposażenie/doposażenie stanowiska pracy w kwocie 382 000,00 PLN.

W 2022 roku Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu kontynuował realizację projektu współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 pod nazwą „Szansa na lepsze”. W wydatkowanej w 2022 roku kwocie 1.709.393,65 PLN zawierają się wydatki poniesione na realizację zadania staż w kwocie 1.410.047,81 PLN oraz wydatki poniesione na koszty pośrednie w kwocie 299.345,84 PLN. Natomiast środki w kwocie 16.472,64 PLN zostały zwrócone w dniu 29.12.2022 roku na rachunek Powiatu Jarosławskiego, a następnie do Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie.

VII Cele działań Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu na lata 2023-2030

Finansowanie przez powiatowe urzędy pracy programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy realizowane jest w ramach przyznanych na dany rok limitów środków Funduszu Pracy. Wyboru form aktywizacji zawodowej dokonuje starosta w ramach przyznanego limitu, po zasięgnięciu opinii powiatowej rady rynku pracy.

W 2014 r. dokonano znaczącej zmiany ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadzając funkcje doradcy klienta oraz wiele nowych form wsparcia osób bezrobotnych. Kluczową zmianą zaplanowaną przez ustawodawcę i postawioną na pierwszym miejscu listy priorytetów urzędów pracy jest efektywność oraz skuteczność działań podejmowanych przez urząd.

Ustawodawca położył duży nacisk na uelastyczenie i zindywidualizowanie współpracy PUP z bezrobotnymi, z uwzględnieniem różnorodności potrzeb tychże osób. Na potrzeby realizacji zadań lokalnego rynku pracy, uwzględniając jego specyfikę oraz możliwości organizacyjne ustalono cele do osiągnięcia przez Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu.

Celem głównym „Programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu jarosławskiego na lata 2023-2030” jest aktywizacja i podtrzymywanie zdolności pracy osób bezrobotnych, realizacja zadań, które posłużą zmniejszeniu liczby osób bezrobotnych oraz rozwijanie współpracy z pracodawcami.

Osiągnięcie ww. celu możliwe będzie poprzez realizację celów szczegółowych planowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu do wdrożenia w latach 2023–2030:

1. Wzmacnianie usług pośrednictwa pracy dla bezrobotnych, poszukujących pracy i pracodawców

W ramach tego działania realizowane będą zadania ukierunkowane na aktywizację zawodową, tworzenie innowacyjnych i konkurencyjnych miejsc pracy, wsparcie przedsiębiorstw.

Efektom podejmowanych działań będzie przywrócenie osób pozostających bez pracy oraz zagrożonych wykluczeniem na rynku pracy, poprzez tworzenie możliwości do zatrudnienia i samozatrudnienia.

Wiodące zadanie służb zatrudnienia to profesjonalne pośrednictwo pracy, które musi wykroczać poza prosty schemat kojarzenia oferty z kandydatem do pracy.

Zadania:

- 1) Wzrost poziomu wiedzy i umiejętności pracowników Urzędu (samokształcenie, szkolenia wewnętrzne i zewnętrzne)
- 2) Zastosowanie nowoczesnych technologii w obsłudze klienta
- 3) Podniesienie standardów obsługi klientów poprzez poprawę warunków lokalowych Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu
- 4) Podtrzymywanie i rozwój współpracy z partnerami obecnymi na rynku pracy
- 5) Współpraca z systemem edukacji w celu lepszego dostosowania nabywanych przez absolwentów szkół kwalifikacji pożądanых na rynku pracy
- 6) Inicjowanie i realizacja wspólnych przedsięwzięć z partnerami mających na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych
- 7) Organizacja giełd i targów pracy
- 8) Orientacja na współpracę z pracodawcami na rzecz pozyskiwania ofert pracy
- 9) Skuteczna realizacja zapotrzebowania pracodawców na pracowników w możliwie najkrótszym czasie
- 10) Doradztwo w zakresie możliwości uzyskania wsparcia ze środków Funduszu Pracy oraz innych źródeł finansowania związanego z zatrudnianiem osób bezrobotnych i poszukujących pracy
- 11) Prowadzenie oceny kompetencji cyfrowych osób młodych
- 12) Szerokie przedstawianie i oferowanie partnerom rynku usług urzędu
- 13) Współpraca z partnerami rynku pracy w celu tworzenia nowych miejsc pracy i zwiększania zatrudnienia
- 14) Podejmowanie i utrzymywanie kontaktów z pracodawcami
- 15) Pozyskiwanie i przyjmowanie ofert pracy od pracodawców, w tym ofert pracy za granicą w ramach EURES.

2. Wzmacnianie poradnictwa zawodowego

Współczesne, skuteczne poradnictwo zawodowe wspierać powinno umiejętność planowania kariery zawodowej i trafność w określaniu własnych kompetencji. Konieczna jest też m.in. stała współpraca urzędów ze szkołami oraz rodzicami w celu wypracowania wspólnych rozwiązań, przygotowujących osoby wchodzące na rynek pracy do racjonalnych wyborów drogi zawodowej. Niezbędnym jest rozwijanie poradnictwa zawodowego w kierunku indywidualnej współpracy z klientami.

Zadania:

- 1) Wykorzystanie nowoczesnych technologii z zastosowaniem wirtualnej rzeczywistości (VR)
- 2) Podniesienie standardów świadczonego poradnictwa indywidualnego poprzez poprawę warunków lokalowych Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu
- 3) Uświadamianie istoty procesu poradnictwa zawodowego w planowaniu ścieżki rozwoju zawodowego
- 4) Wspieranie w przezwyciężaniu barier i trudności zidentyfikowanych na ścieżce kariery zawodowej.

3. Wzmacnianie kwalifikacji i kompetencji bezrobotnych oraz poszukujących pracy

Brak kwalifikacji lub kompetencji jest jedną z głównych przyczyną bezrobocia. Prowadzi to do sytuacji, w której są oferty pracy, ale brakuje wykwalifikowanych kandydatów. Kwalifikacje oraz kompetencje będą wzmacniane poprzez organizowanie oraz finansowanie szkoleń zawodowych. Zakres tematyczny szkoleń będzie odpowiedzią na indywidualne potrzeby uczestników oraz na stawiane przez pracodawców wymagania w ofertach pracy.

Zadania:

- 1) Rozpoznawanie potrzeb szkoleniowych wśród osób bezrobotnych, poszukujących pracy oraz pracodawców
- 2) Organizacja szkoleń dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy w zakresie dostosowania ich kwalifikacji do zmieniających się potrzeb pracodawców
- 3) Uzupełnianie w razie potrzeby kompetencji cyfrowych osób młodych.

4. Inicjowanie i udział w programach oraz projektach wspierających obniżenie bezrobocia

Niezbędne jest stosowanie indywidualnego wsparcia oraz wdrażanie nowych innowacyjnych bądź pilotażowych rozwiązań. Indywidualne problemy wymuszają konieczność modyfikowania podstawowej pomocy, czego wynikiem będzie spersonalizowane oraz pozasystemowe wsparcie odpowiadające konkretnym potrzebom uczestników projektu.

Zadania:

- 1) Realizacja programów rynku pracy na rzecz osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy finansowanych ze środków Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) oraz Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)
- 2) Upowszechnianie i realizacja wśród samorządów gmin prac społecznie użytecznych lub robót publicznych, w szczególności dla osób bezrobotnych korzystających

z pomocy opieki społecznej oraz będących dłużnikami alimentacyjnymi lub zagrożonych wykluczeniem społecznym

- 3) Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej przy realizacji Programu Aktywizacja i Integracja lub prac społecznie użytecznych
- 4) Analiza wydatków ponoszonych w ramach Funduszu Pracy oraz w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) na organizację aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu
- 5) Podejmowanie inicjatyw i realizacja programów rynku pracy ze szczególną dbałością o efektywne wykorzystanie środków pozyskanych na aktywizację zawodową osób bezrobotnych i poszukujących pracy
- 6) Wykorzystywanie środków Funduszu Pracy, środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) oraz pozyskiwanie innych środków z różnych źródeł na realizację usług i instrumentów rynku pracy
- 7) Opracowywanie projektów pilotażowych
- 8) Promocja projektów i programów
- 9) Opracowanie programów rynku pracy finansowanych z rezerwy ministra, dzięki którym możliwe będzie uzyskanie wsparcia na uruchomienie działalności gospodarczej i tworzenie nowych miejsc pracy.

5. Wzmacnianie zatrudnienia

Subsydiowanie zatrudnienia, a szczególnie refundowanie, finansowanie lub dotowanie kosztów związanych z zatrudnianiem osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy jest od lat skutecznym narzędziem wzmacniającym zatrudnienie. Niezależnie od obszaru oraz zastosowanej formy, subsydia mają pośrednio szersze oddziaływanie. Konieczne jest poszukiwanie nowych, innowacyjnych form wsparcia pracodawców.

Zadania:

- 1) Promowanie i realizowanie każdego instrumentu i usługi zawartych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
- 2) Realizowanie subsydiowanych form wsparcia oraz aktywizacji zawodowej ze szczególnym naciskiem na osiągnięcie wysokiej efektywności zatrudnieniowej przy niskiej efektywności kosztowej
- 3) Wspieranie trwałego zatrudnienia osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym osób młodych, osób powyżej 50 roku życia oraz osób niepełnosprawnych
- 4) Wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych w ramach środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

6. Wspieranie kwalifikacji zawodowych i kompetencji pracodawców i ich pracowników

W obecnych warunkach gospodarczych wykonywanie przez całe życie tej samej pracy, tego samego zawodu, przy użyciu tych samych narzędzi jest w zasadzie niemożliwe. Zmienia się zakres wiedzy, zmieniają się technologie i rynki. Pojawiają się nowe zawody. Inne zawody zmieniają się ze względu na zmiany technologiczne i gospodarcze lub też całkowicie zanikają, stają się niepotrzebne. Oznacza to, że raz nabyte kompetencje i kwalifikacje muszą być stale doskonałe, aby umożliwiły pracownikom sprostanie kolejnym zmianom generowanym przez postęp technologiczny, gospodarczy i społeczny.

Po ukończonym kształceniu Pracodawcy będą mogli zwiększać swoim pracownikom wymiar czasu pracy, długość umowy, poszerzą ich zakresy obowiązków przez co staną się bardziej atrakcyjni. Na rynku pracy oprócz kwalifikacji zawodowych, nie mniej ważne jest nabywanie i doskonalenie tzw. kwalifikacji miękkich.

Zadania:

- 1) Promowanie Krajowego Funduszu Szkoleniowego wśród pracodawców oraz osób zatrudnionych, jako formy prewencji bezrobocia oraz jako narzędzia podnoszenia kompetencji pracowników
- 2) Aplikowanie o środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego mające na celu wsparcie pracodawców i ich pracowników w rozwoju zawodowym
- 3) Promowanie kształcenia ustawicznego.

7. Wzmacnianie współpracy pomiędzy podmiotami rynku pracy

Działania te powinny być realizowane głównie przy współpracy z przedsiębiorcami, pracodawcami oraz instytucjami. Podstawą rozwoju regionu jest kapitał ludzki. Niezbędne jest zatem umiejętne promowanie zdolności do zatrudniania i mobilności na rynku pracy, jak również potrzeby stałego doksztalania, zwiększania kwalifikacji zawodowych. Należy rozwijać współpracę pomiędzy podmiotami rynku pracy, zmierzającą do inwestowania i rozwijania zakładów pracy.

Zadania:

- 1) Promowanie form wsparcia wskazanych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy podczas spotkań, konferencji organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu
- 2) Usprawnienie kontaktu Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu z przedsiębiorcami i pracodawcami z wykorzystaniem narzędzi teleinformatycznych i komunikacji elektronicznej.

8. Ułatwianie zatrudniania cudzoziemców

W perspektywie wyzwań, przed którymi staje polski rynek pracy, w tym nasz lokalny rynek pracy, oraz rosnącej na nim roli cudzoziemskiej siły roboczej, konieczne wydaje się wprowadzanie rozwiązań ułatwiających zatrudnianie obywateli państw trzecich. Należy pracować nad jakością obsługi pracodawców w tym względzie oraz zwiększeniem wiedzy w zakresie zatrudniania cudzoziemców.

Zadania:

- 1) Informowanie pracodawców o możliwości zatrudniania cudzoziemców
- 2) Przedstawianie katalogu możliwości legalizacji pracy cudzoziemców
- 3) Usprawnienie kontaktu Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu z przedsiębiorcami i pracodawcami z wykorzystaniem narzędzi teleinformatycznych i komunikacji elektronicznej
- 4) Współpraca z innymi instytucjami zajmującymi się tematyką zatrudniania cudzoziemców.

9. Wspieranie nowych inicjatyw lokalnej przedsiębiorczości, inicjowanie i udział w programach oraz projektach wspierających lokalną przedsiębiorczość

Działanie będzie realizowane między innymi przez wspieranie osób, które zamierzają rozpocząć własną działalność gospodarczą. Powstanie nowych przedsiębiorstw wpłynie pozytywnie na rynek pracy, powstaną nowe miejsca pracy, co będzie prowadzić do zmniejszenia poziomu bezrobocia. Niezbędne jest wspieranie rozwoju przedsiębiorczości poprzez udzielanie pomocy w zdobywaniu wiedzy dot. prowadzenia i funkcjonowania własnej firmy oraz stworzenia warunków sprzyjających startowi z pomysłem biznesowym.

Zadania:

- 1) Realizacja i promocja projektów ułatwiających powstawanie nowych przedsiębiorstw oraz zapewnienie pomocy w wykorzystaniu dostępnych instrumentów wsparcia na uruchomienie działalności gospodarczej w ramach środków Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)
- 2) Opracowanie programów rynku pracy finansowanych z rezerwy ministra, dzięki którym możliwe będzie uzyskanie wsparcia na uruchomienie działalności gospodarczej i tworzenie nowych miejsc pracy
- 3) Popularyzacja dostępnych dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy instrumentów wspierania aktywności promujących podjęcie zatrudnienia lub przedsiębiorczości zarówno za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu, jak i instytucji zewnętrznych
- 4) Udzielanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz promocja pożyczek na ten cel dystrybuowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego
- 5) Promocja projektów realizowanych przez instytucje zewnętrzne wśród klientów Urzędu.

10. Wzmacnianie zasobów kadrowych oraz wspieranie rozwoju kompetencji pracowników

Działania będą prowadzone poprzez zachęcanie i motywowanie pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu do podnoszenia poziomu kwalifikacji zawodowych, co przyczyni się do podniesienia jakości świadczonych usług. Jest to również inicjatywa pracodawcy w szerzenie idei kształcenia przez całe życie oraz inwestowania w kapitał ludzki.

Zadania:

- 1) Dążenie do wyposażenia kadr w odpowiednie umiejętności i kompetencje ze szczególnym naciskiem na stałą aktualizację wiedzy w zakresie świadczonej pracy
- 2) Wzrost poziomu wiedzy i umiejętności pracowników Urzędu – samokształcenie, szkolenia wewnętrzne i zewnętrzne
- 3) Motywowanie pracowników do podnoszenia kwalifikacji.

Przewidywane efekty realizacji Programu Promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu jarosławskiego na lata 2023-2030

1. Podniesienie jakości świadczonych usług.
2. Zwiększenie szans wejścia lub powrotu na rynek pracy poprzez podnoszenie poziomu aktywności zawodowej i kwalifikacji.
3. Realizacja programów i projektów tworzących nowe miejsca pracy.
4. Ograniczanie bezrobocia w powiecie jarosławskim.

5. Podniesienie wiedzy i kwalifikacji pracowników Urzędu.
6. Utrzymywanie istniejących miejsc pracy poprzez wspieranie rozwoju zawodowego pracowników i pracodawców.
7. Efektywne wydatkowanie pozyskiwanych środków.
8. Poszerzenie bazy kontrahentów do współpracy.
9. Efektywne wprowadzanie cudzoziemców na rynek pracy powiatu jarosławskiego.
10. Przejrzystość oraz zwiększenie dostępu do informacji.
11. Dostosowanie usług urzędu do zmian technologicznych i cyfrowych.

Tabela 15 Wskaźniki realizacji "Programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu jarosławskiego na lata 2023-2030"

Rodzaj wskaźnika	Planowana wartość wskaźnika do osiągnięcia na koniec realizacji programu
Liczba przyjętych wolnych stanowisk pracy*	15 000
Liczba osób zatrudnionych w ramach form subsydiowanych*	5 000
Liczba osób rozpoczynających staż*	2 500
Liczba osób rozpoczynających szkolenie*	350
Liczba osób niepełnosprawnych zaktywizowanych w ramach środków PFRON*	35
Liczba zorganizowanych konferencji i spotkań dla partnerów rynku pracy	5
Liczba pracowników PUP uczestniczących w szkoleniach i kursach	400
Liczba pracowników i pracodawców, którzy zostali objęci wsparciem KFS*	3 500
Liczba zrealizowanych projektów i programów w ramach dostępnych środków finansowych	15

*dane na podstawie prowadzonej sprawozdawczości statystycznej (Sprawozdanie MRiPS-01, Sprawozdanie MRiPS-07 oraz załącznik 2 do Sprawozdania MRiPS-01)

Ograniczanie bezrobocia w okresie postpandemicznym oraz niestabilnej sytuacji geopolitycznej stanowi duże wyzwanie i jest ważnym elementem polityki społecznej.

Spadek liczby bezrobotnych oraz stopy bezrobocia w ostatnich latach wskazują, jak istotne są działania podejmowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu w celu ograniczania bezrobocia w powiecie jarosławskim. Reagując na zachodzące zmiany społeczno-gospodarcze oraz obserwując pozytywne zjawiska na jarosławskim rynku pracy (spadek bezrobocia), Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu określił cele i działania do realizacji na kolejne lata, które zostały zawarte w „Programie promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu jarosławskiego na lata 2023-2030”.

Założone w „Programie promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu jarosławskiego na lata 2023-2030” cele szczegółowe obejmują szerokie spektrum działania Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu, od wsparcia doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy, podnoszenia kwalifikacji zawodowych, pozyskiwania środków w ramach projektów i programów, tworzenia nowych miejsc pracy i wspierania utrzymania już istniejących, rozwoju przedsiębiorczości, zatrudnianie cudzoziemców poprzez współpracę pomiędzy partnerami rynku pracy i wzmacnianie kompetencji pracodawców i pracowników, w tym pracowników Urzędu. Kompleksowa realizacja celów przyczyni się do zwalczania bezrobocia w powiecie jarosławskim oraz podniesie jakość świadczonych usług. Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu będzie dążył do objęcia wsparciem szerokiego grona odbiorców, przy efektywnym wykorzystaniu środków. Aktywizacja zawodowa będzie skierowana do osób bezrobotnych, w szczególności osób młodych, powyżej 50 roku życia

oraz osób niepełnosprawnych, a także osób poszukujących pracy. W celu ożywienia jarosławskiego rynku pracy, Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu będzie wspierał przedsiębiorczość i skieruje ofertę współpracy do partnerów rynku pracy (pracodawców, przedsiębiorców, instytucji), dbając także o pozyskiwanie nowych kontrahentów.

Osiągnięcie wskazanych w „Programie promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu jarosławskiego na lata 2023-2030” celów możliwe będzie poprzez rozdysponowanie w ramach przyznawanych na dany rok limitów środków Funduszu Pracy oraz środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+). Ponadto, Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu będzie w miarę możliwości pozyskiwał dodatkowe środki z rezerw Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+), Krajowego Funduszu Szkoleniowego, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz innych dostępnych źródeł.

Realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu przy współpracy z wieloma podmiotami, w tym m.in. jednostkami samorządu terytorialnego, pracodawcami oraz innymi organizacjami zajmującymi się problematyką rynku pracy współpracy działania będą bezpośrednio ograniczać wysokie bezrobocie w powiecie jarosławskim, przyczynią się do poprawy sytuacji ekonomicznej mieszkańców powiatu, powinny doprowadzić do rozwoju gospodarczego i przedsiębiorczego oraz będą stanowić odpowiedź na zgłaszane przez przedsiębiorców i pracodawców potrzeby.

„Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu jarosławskiego na lata 2023-2030” ma charakter otwarty. W przypadku zidentyfikowania sytuacji znacznie wpływających na rynek pracy lub zmian przepisów prawnych możliwe jest wprowadzanie modyfikacji, które przyczynią się do skuteczniejszego i bardziej efektywnego promowania zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy.

Materiały źródłowe:

1. Główny Urząd Statystyczny, <https://stat.gov.pl/>
2. Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>
3. Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie, Informacja o sytuacji na rynku pracy w województwie podkarpackim – XII 2022 rok
4. Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2023 (program rządowy), Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Warszawa 2023 r.
5. Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2023 rok, Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie, Rzeszów – lipiec 2023 r.
6. Rynek pracy powiatu jarosławskiego w 2022 roku, Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu, Jarosław – kwiecień 2023 r.
7. Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu za rok 2022, Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu, Jarosław – marzec 2023 r.

Spis tabel:

Tabela 1 Podmioty gospodarki narodowej (bez osób fizycznych prowadzących wyłącznie indywidualne gospodarstwa rolne) według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) oraz województw, podregionów, powiatów i gmin (grudzień 2021, grudzień 2022)	6
Tabela 2 Stopa bezrobocia w Polsce, Województwie podkarpackim i Powiecie jarosławskim XII 2021 i 2022 roku	7
Tabela 3 Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu (2021 i 2022 r.) wg miejsca zamieszkania.....	9
Tabela 4 Podział bezrobotnych ze względu na wiek (XII 2021 r., XII 2022 r.).....	9
Tabela 5 Podział bezrobotnych ze względu na staż pracy (XII 2021 r., XII 2022 r.).....	10
Tabela 6 Podział bezrobotnych ze względu na wykształcenie (XII 2021 r., XII 2022 r.).....	10
Tabela 7 Osoby bezrobotne pozostające bez pracy w miesiącach (XII 2021 r., XII 2022 r.).....	11
Tabela 8 Osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy	12
Tabela 9 Bezrobotni niepełnosprawni (XII 2021 i XII 2022 rok)	13
Tabela 10 Bezrobotni niepełnosprawni wg wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy, wykształcenia (XII 2022 rok).....	14
Tabela 11 Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej (2021 i 2022 rok)	17
Tabela 12 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu realizowane przez PUP Jarosław w latach 2012-2022	19
Tabela 13 Krajowy Fundusz Szkoleniowy w latach 2021-2022	20
Tabela 14 Wyszczególnienie kosztów realizowanych programów (środki Funduszu Pracy)	20
Tabela 15 Wskaźniki realizacji "Programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy powiatu jarosławskiego na lata 2023-2030"	27

Spis wykresów:

Wykres 1 Stopa bezrobocia w powiatach województwa podkarpackiego XII 2022 rok	7
Wykres 2 Zmiany poziomu bezrobocia w okresie styczeń-grudzień 2021 i 2022.....	8
Wykres 3 Najliczniej wpływające w 2022 roku oferty miejsc pracy dla danego zawodu, napływ osób bezrobotnych dla danego zawodu.....	18